

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ
ՀԻՄՆԻՍԱՅԻՆ ԱՍԵՐԻԿԱՅԻ ԱՐԵՄՏԵԱՆ ԹԵՄԻ
WESTERN PRELACY
OF THE ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH OF AMERICA
 Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate
 Tel: 818-248-7737/8, Fax: 818-248-7745, E-mail: Prelacy@aol.com

ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿԻՆ

**ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆԸ ՅԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ԱԶԳԱՆՈՒԵՐ
 ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳՆԱՀԱՏԵՑ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԳԻՐՈՎ ՄԸ**

Հայկական Ցեղասպանության 92ամեակի նշման ծիրին մեջ, Կիրակի, 15 Ապրիլի երեկոյեան, Ազգային Առաջնորդարանը հիւրընկալեց դասախօսական եզակի ձեռնարկ մը, որ յատկանշուեցաւ մէկէ աւելի ուշագրաւ երեւոյթներով:

Արդարեւ, Ազգային Առաջնորդարանի տորակառոյց շէնքը առաջին անգամ ըլլալով կը հիւրընկալէր նման հրապարակային ձեռնարկ մը, որ ուշագրաւ կերպով նուիրուած էր մեր նահատակներու յիշատակին ու հայութեան պահանջատիրութեան: Աւելին, Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Բարձր. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան այս առիթով Օրհնութեան Գիր մը շնորհեց օրուան բանախօսին՝ ծանօթ խմբագիր ու ազգային գործիչ Յարութ Սասունեանի, բարձր գնահատելով անոր բազմերես ծառայութիւնները՝ մամուլին, մեր Դատին եւ մեր ժողովուրդին ու հայրենիքին:

«ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԴԵՐԸ»

Ազգային Առաջնորդարանի Ապրիլեան Ձեռնարկը տեղի ունեցաւ տորակառոյց շէնքի «Տիգրան եւ Չարուհի Տէր Ղազարեան» սրահին մէջ, հովանաւորութեամբ ու ներկայութեամբ Առաջնորդ Սրբազանին: Ներկայ էին Հոգեւորականաց Դատու, Ազգային Վարչութեան, Թեմիս ժողովականութեան, միութենական ներկայացուցիչներ եւ մօտաւորապէս 200 հայորդիներ:

Ձեռնարկին բացումը տեղի ունեցաւ ժամը 6:15ին, հաւաքական աղօթքով: Հանդիսավարը՝ Տիկին Փաթիլ Աբոշեան-Գասպարեան, ներկաները ողջունեց Ազգ. Առաջնորդարանի Առաքելութեան Տարածման յանձնախումբին անունով ու զանոնք հրաւիրեց մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութեամբ յարգելու յիշատակը մեր նահատակներուն:

Իր բացման խօսքին մէջ, հանդիսավարը անդրադարձաւ այն իրողութեան, որ այս ձեռնարկը հրապարակային առաջին ձեռնարկն է տորակառոյց շէնքին մէջ ու կը նուիրուի Ցեղասպանութեան յիշատակումին: Ան վեր առաւ հայութեան պայքարունակ ոգին ու մեր անժամանցելի պահանջները, որոնց հետապնդման մէջ Ազգային Առաջնորդարանը դեր ունի այս ու նմանօրինակ նախաձեռնութիւններով:

Այնուհետեւ, ձեռնհասօրէն վարելով յայտագիրը, հանդիսավարը պատշաճ ձեւով ներկայացուց բանախօսն ու յայտագիրին մասնակիցները:

**«ԱՆՓՈՓՈՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ,
 ՆՈՐ ՄԻՋՈՑՆԵՐ»**

Բանախօսը՝ Յարութ Սասունեան, հրաւիրուած էր խօսելու մեր անժամանցելի ու անփոփոխելի պահանջներուն հետապնդման տոր միջոցներուն մասին, նկատի ունենալով

աշխարհի այժմու իրավիճակը, Հայ Դատի հետապնդման ճամբուն վրայ անցեալ տասնամեակներուն արձանագրուած քայլերն ու յառաջխաղացքները:

Յարութ Սասունեան հակիրճ ակնարկով մը անդրադարձաւ Յեղասպանութեան ու անկէ վերապրող սերունդներու դերակատարութեան, որ կը սահմանուի գլխաւորաբար հաւաքական կեանքի վերականգնումով ու մեր Դատի պահանջատիրութեան ոգիին նոր սերունդներուն կտակումով: Յաջորդ սերունդները քայլ առ քայլ յառաջ տարին մեր պահանջատիրութիւնը, ներ-հայկական շրջանակներէ դուրս գալով՝ մեր ձայնը լսելի դարձուցին միջազգային շրջանակներու մէջ, իւրաքանչիւր սերունդ կատարեց իրեն բաժին ինկած աշխատանքը եւ այսօր արդէն աւելի քան 20 երկիրներ, ինչպէս նաեւ ՄԱԿն ու միջազգային կազմակերպութիւններ ու խմբաւորումներ ճանչցած են մեր Դատը, կը ձայնակցին Թուրքիոյ հանդէպ մեր կեցուածքներուն:

Հայութեան պահանջները հիմնականին մէջ երեք խորագիր ունին, շարունակեց բանախօսը. անոնք են՝ Յեղասպանութեան ճանաչումը, արդար հատուցում եւ բռնագրաւեալ հողերու վերադարձը իրաւատիրոջ՝ հայ ժողովուրդին:

Այնուհետեւ, ան կանգ առաւ յիշեալ խորագիրներէն իւրաքանչիւրին վրայ, որոնք կը հանդիսանան մեր Դատին հետապնդման տարբեր հանգրուանները: Ան նշեց, որ վերջին քանի մը տասնամեակներուն, մեր Դատին ճանաչման ճամբուն վրայ արձանագրուած են նկատառելի նուաճումներ, յիշեալ երկիրներուն կողմէ Յեղասպանութեան ճանաչման կողքին, Ֆրանսայի պետութիւնը օրէնք որդեգրած է Յեղասպանութիւնը դրժողներու դէմ, իսկ Միացեալ Նահանգներ, իր նախագահներէն Ռոնըլտ Ռեյքընի, ինչպէս նաեւ խորհրդարանի երկու Տուններուն մակարդակով հռչակագիրներ հրապատակած է, ինչ որ կը նշանակէ թէ անոնք ճանչցած են Յեղասպանութիւնը. 50 նահանգներէն 40ը նմանապէս ճանաչում տուած են Յեղասպանութեան. հետեւաբար, պետք է մեր աշխատանքներուն թիրախները ըստ այնմ ճշդեք ու ձեռնարկեք մեր պահանջներուն յաջորդ հանգրուաններուն իրագործման, որովհետեւ միայն ճանաչումի հարցին կառչած մնալով, հայութիւնը կը մնայ թակարդուած՝ թրքական մեքենայութեան. փաստօրէն, Թուրքիոյ պետութիւնը որեւէ մէկէն աւելի՝ լաւ գիտէ թէ ինք ցեղասպանութիւն գործած է, լաւ գիտէ մեր իրաւունքներն ու պահանջները, սակայն կը խաղայ այն խաղը, որ եթէ Յեղասպանութիւնը ճանչնայ՝ ստիպուած պիտի ըլլայ ընթացք տալու նաեւ յաջորդ հանգրուաններէն բխող մեր պահանջներուն՝ մեր կորուստներուն դիմաց հատուցման ու հողային մեր պահանջներուն:

Բանախօսը անդրադարձաւ նաեւ արդար հատուցման մեր պահանջներու հետապնդման միջոցներուն: Ան նշեց, որ թէեւ Նիւ Եորք Լայֆի, Ֆրանսական ու գերմանական նմանօրինակ ընկերութեանց դէմ դատերը ուղղակի կապ չունին Յեղասպանութենէն բխող պահանջներուն հետ, այսուհանդերձ, նման քայլեր անհրաժեշտ են ու կը կարօտին հետապնդումի: Իրենց դերը ունին նաեւ մեր հարցերուն մասին ճանաչողութիւն տարածող վաւերագրական ժապաւեններն ու նման հրատարակութիւններ, սակայն այդ բոլորը բաւարար չեն: Ան ողջունեց USC համալսարանի հայագիտական բաժանմունքի նախաձեռնութիւնը, նկատի ունենալով, որ այս բաժանմունքը ի մօտոյ պիտի կազմակերպէ միջազգային օրէնսգետներու եւ մասնագետներու խորհրդաժողով մը, արձանագրելու համար, թէ մեր իրաւունքներուն իրաւական ճանաչումն ու հետապնդումը ի՞նչ միջոցներով կարելի է: Ան բարձր գնահատեց դերակատարութիւնը բաժանմունքի վարիչ Փրոֆ. Հրայր Տօքմեճեանի, որ ներկայ էր հանդիսութեան:

Ամենէն դժուար ու բարդ հանգրուանը, շարունակեց Յարութ Սասունեան, հողային մեր պահանջներուն իրականացման հանգրուանն է: «Պետք է յստակ ըլլայ, որ հողը չի տրուիր, այլ կ'առնուի», շեշտեց ան, նկատել տալով, որ Թուրքիա բացայայտ դարձուցած է, թէ ինք հայութեան հող վերադարձնելու տրամադիր չէ: Ան ընդհանուր գիծերու մէջ ներկայացուց Թուրքիոյ վայելած տեղն ու դերակատարութիւնը՝ աշխարհի ու շրջանի

ուժերու դասաւորման մէջ, նշելով, որ ան ունի զինուորական մեծ ուժ ու դաշնակից է մեծ պետութեանց: Ասիկա չի նշանակեր, սակայն, որ Թուրքիոյ չկամութիւնը վերջնական հանգամանք ունի եւ պետք է վիատութեան կամ համակերպումի մատնէ հայութիւնը: Ընդհակառակն, հայութիւնը, իբրեւ արդարութեան ու իրաւունքի հետամուտ ժողովուրդ, պետք է երկարաշունչ պայքարի ու ծրագրուած աշխատանքի դիմէ, բայց մանաւանդ մեր Դատին հետապնդումն ու մեր անսակարկելի իրաւատիրութիւնը միշտ կանգուն պահէ ապրող սերունդներուն մէջ, որովհետեւ ոչ ոք կրնայ նախատեսել, թէ ե՞րբ կամ ինչպիսի՞ հիմնական փոփոխութիւններ կրնան տեղի ունենալ աշխարհաքաղաքական պայմաններուն մէջ, շրջանի քարտէսի՝ փոփոխութիւն կրնայ տեղի ունենալ, ուրեմն, հայութեան պարտականութիւնն ու իրաւունքն է մօտէն հետեւիլ ամէն տեսակի զարգացումի, գտնելու համար մեր իրաւունքներուն ամբողջական վերատիրացման պահն ու ձեւերը, հոգ չէ թէ անիկա կրնայ գալ տասնամեակներ կամ աւելի երկար ժամանակ ետք: Այս ծիրին մէջ, ան բերաւ օրինակը իրաւունք ու հողային պահանջ հետապնդող այլ ժողովուրդներու, որոնք մինչեւ իսկ հազարաւոր տարիներ սպասած են յարմար պահուն, պայքարած ու իրականացուցած են իրենց ազգային երազները:

«Մեր հողերուն զենքով վերատիրացումը մօտիկ ապագային կարելի չէ, սակայն կացութիւնը անյոյս չէ. կարելորդ՝ իրաւատէր մնալ ու պահանջատիրութիւնը իրերայաջորդ սերունդներուն մէջ կանգուն պահելն է. պատմութիւնը ցոյց կու տայ, որ անցեալի հզօր կայսրութիւններ կամ ժողովուրդներ այսօր չկան, երկիրներու սահմանները երբեք ալ անփոփոխ չեն, Թուրքիոյ սահմաններն ալ օր մը կրնան փոփոխութեան ենթարկուիլ. կարելորդ՝ մենք կամովին պիտի չհրաժարինք մեր իրաւունքներէն ու ձեռքէ պիտի չհանենք զանոնք, արթուն պիտի մնանք ու արթնութիւն պիտի կտակենք մեր յաջորդ սերունդներուն, մինչեւ պատմական յարմար դրութեանց գոյացումը», ընդգծեց բանախօսը, նշելով, որ նոյնքան կարելորդ է քաղաքական ու տնտեսական ուժի վերածուիլը, որովհետեւ այդ երկուքը յենարանն են զինուորական ուժի:

Բանախօսութեան աւարտին, Յարութ Սասունեան պատասխանեց հետաքրքրի ներկաներուն հարցումներուն, յաւելեալ լուսաբանութիւններ տալով մեր պահանջները նոր ու յարափոփոխ աշխարհի պայմաններուն մէջ հետապնդելու միջոցներուն մասին: Այս ծիրին մէջ, ան յատկապէս ընդգծեց, որ Յայ Դատի հետապնդումը լոկ Յայ Դատի Յանձնախումբին կամ որոշ հատուածի մը պարտականութիւնը չէ, այլ անիկա ամբողջ Յայ ժողովուրդին Դատն է ու բոլորը պարտաւոր պետք է զգան անոր հետապնդման մէջ, իւրաքանչիւրը՝ իր բաժինը բերելով ու զօրակցելով տարուող աշխատաքներուն, աչալուրջ կերպով հետեւելով միջազգային բեմի զարգացումներուն ու մամուլին: Ան նաեւ կարելորդութեամբ շեշտեց այժմու Յայաստանին պահպանման, վերականգնումին ու հզօրացման հոգ տանելու կարելորդութիւնը:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

Երեկոն ուներ նաեւ գեղարուեստական բաժին, որուն մասնակցութիւն բերին վաստակաշատ արուեստագետ Ռիմա Կարապետեան ու երիտասարդ երգիչ Սամուէլ Գրիգորեան: Առաջինը ներկայացուց երկու մեներգ՝ «Ատանայի Ողբը» եւ «Կանչէ Կռունկ»ը, Սամուէլ Գրիգորեան մեներգեց «Լռեց, ամպերը...», ապա Ռիմային հետ կատարեց զուգերգ մը՝ «Կիլիկիա»ն:

ՊԱՐԳԵՒՏՐՈՒՄ

Առաջնորդ Սրբազանը բեմ հրաւիրելէ առաջ, հանդիսավարը, թարգմանը հանդիսանալով ներկաներու կամքին, ու մեկնելով հալածական ու բազմաչարքար հայութեան անտեղիտալի կամքը արտայայտող Ուիլիլմ Սարոյեանի ծանօթ խօսքէն, վերահաստատեց, որ հայութիւնը յարատւօրէն պիտի յիշէ իր նահատակները, տեր պիտի կանգնի անոնց կտակին ու մեր անժամանցելի իրաւունքներուն:

Հանդիսութեան եզրափակիչ խօսքն ու պատգամը արտասանեց Առաջնորդ Սրբազանը: Ան առաջին հերթին լուսարձակի տակ առաւ այն իրողութիւնը, որ Հայաստանէն բերուած քարերով ու խաչքարերով կանգնած Ազգային Առաջնորդարանի նոր շէնքին մէջ, առաջին հրապարակային ձեռնարկը կը նուիրուի Յեղասպանութեան յիշատակումին, ինչ որ խորհրդանշական իմաստ ունի:

Առաջնորդ Սրբազանը գնահատանք արձանագրեց կազմակերպիչ յանձնախումբին, անոր տարած աշխատանքին ու նուիրումին համար: Ան գնահատանքով անդրադարձաւ նաեւ բանախօսի ելոյթին, նշելով, որ ան լաւ ձեւով ներկայացուց նիւթը, յիշատակելով ցարդ կատարուած իրագործումները եւ ուրուագծելով ապագայի քայլերը: «Կարելոր է որ մեր իրաւունքներուն սահմանումին ու հետապնդումին մէջ տարբերութիւններ չունենանք, նաեւ՝ նոր սերունդներուն փոխանցենք մեր հոգեւոր, ազգային ու եկեղեցական արժէքները, զանոնք լծենք անոնց պահպանման ու հետապնդման քայլերուն», շարունակեց Առաջնորդ Սրբազանը, յիշեցնելով, որ այս գործը պարտքն է մեր միութեանց, դպրոցներուն ու ընտանիքներուն:

Առաջնորդ Սրբազանը ապա առանձնապէս անդրադարձաւ Յարութ Սասունեանի բազմակողմանի ծառայութիւններուն, սկսելով խմբագրի անոր ասպարէզէն, անցնելով Հայ Դատի հետապնդման ծիրին մէջ անոր գործունեութենէն ու հասնելով Միացեալ Հայկական Հիմնադրամին ու Լինսի հիմնարկին ճամբով Հայաստանին ու արտերկրի տարբեր օճախներուն տրամադրուած օժանդակութեանց մէջ անոր դերակատարութեան: Անոր նորագոյն նախաձեռնութիւններէն մէկն էր Լինսի Հիմնարկին կողմէ Լիբանանի բոլոր վարժարաններու տրամադրուած իշխանական նուիրատուութեան փոխանցումը: Այս բոլորին շնորհիւ, շարունակեց Առաջնորդ Սրբազանը, Յարութ Սասունեան վերջին ամիսներուն գնահատանքի, շքանշաններու եւ պարգէւներու արժանացած է Հայաստանի նախագահին, զոյգ հայրապետներուն, ինչպէս նաեւ համայնքային առաջնորդներու ու միութեանական շրջանակներու կողմէ:

«Մենք ուզեցինք Յարութը գնահատել զինք իբրեւ բանախօս լսելով, ծանօթանալով իր գաղափարներուն ու տեսլականներուն», ըսաւ Առաջնորդ Սրբազանը, անգամ մը եւս գնահատելով բանախօսին ներկայացումն ու կատարած ազգօգուտ աշխատանքները, «սակայն միաժամանակ ուզեցինք, որ մեր գնահատանքը ունենայ նաեւ շօշափելի արտայայտութիւն»: Հետեւաբար, Առաջնորդ Սրբազանը բանախօսն ու ժողովրդանուէր գործիչը պարգևատրեց Օրհնութեան Գիրով մը:

Օրհնութեան Գիրին ընթերցումը կատարեց Հոգ. Տ. Պարթեւ Կրդ. Կիւլիմեան: Առաջնորդ Սրբազանը իր Գիրով վեր առած է Յարութ Սասունեանի ծառայութիւնները՝ մամուլի, Հայ Դատի աշխատանքներուն, Միացեալ Հայկական Հիմնադրամի հիմնադրութեան ու հայրենանուէր ծառայութիւնները, ինչպէս նաեւ՝ Լինսի հիմնարկին տրամադրած օժանդակութեանց փոխանցման ճամբով իր աշխատանքները: Առաջնորդ Սրբազանը Գիրը յանձնեց ներկաներու յոտնկայս ծափահարութեանց ընկերակցութեամբ:

Երեկոն փակուեցաւ նահատակաց յիշատակին «Հոգուոց» աղօթքով ու Առաջնորդ Սրբազանին «Պահպանիչ»ով: Ապա տեղի ունեցաւ պատշաճ հիւրասիրութիւն, կազմակերպուած՝ Ազգ. Առաջնորդարանի Տիկնանց Օճանդակ Մարմինին կողմէ: Հիւրասիրութեան պահուն, ներկաները իրենց հարցումներով շարունակեցին բանախօսին հետ զրոյցը:

AT WESTERN PRELACY GENOCIDE COMMEMORATION EVENT

**PRELATE PRESENTS HARUT SASSOUNIAN
WITH A LETTER OF COMMENDATION AND BLESSING**

In commemoration of the 92nd anniversary of the Armenian Genocide, on the evening of Sunday, April 15, the Western Prelacy Outreach Committee had organized an event dedicated to the memories of our martyrs and to the demands of our people. Moreover, the event served as an opportunity for H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate, to present the evening's keynote speaker Mr. Harut Sassounian with a letter of commendation and blessing for his dedicated service to the Armenian media, the Armenian Cause, and our nation.

The event, which was held under the auspices of the Prelate, was the first event to take place at the Western Prelacy "Dikran and Zarouhi Der Ghazarian" Hall. In attendance were Prelacy clergy, council members, and around 200 guests. The evening began with prayer. Welcoming remarks were made by MC Pattyl Aposhian-Kasparian on behalf of the Prelacy Outreach Committee, after which guests observed a moment of silence for our martyrs. Following her opening remarks, the MC invited Mr. Sassounian to present his lecture.

Mr. Sassounian spoke on new approaches to our long-standing demands taking into consideration the current state of affairs and the advancements that have been made towards the Armenian Cause thus far. He began with a brief overview of the role of the generations immediately following the Genocide, which was mainly rebuilding and passing down to the new generation the spirit of pursuing our demands. Subsequent generations have progressively furthered the pursuit of our demands and have succeeded in

having our voices heard on an international level, resulting in over twenty countries recognizing our struggle and opposing the Turkish stance.

The demands of Armenians encompass the three following areas, continued Mr. Sassounian, recognition of the Genocide, retribution, and the return of our lands, and spoke in detail of these three stages. He noted that great advancements have been made in our struggle for recognition over the recent decades, pointing out the numerous countries that have recognized the Genocide, forty U.S. states that have passed resolutions affirming the Genocide, and the recent law passed by France that penalizes denial of the Genocide.

With regards to retribution, he noted that although cases against New York Life and similar institutions in France and Germany are not directly tied to our demands that arose from the Genocide, however such steps are necessary and warrant pursuing. We are also in need of more educational materials and documentaries to acquaint the general public with the Genocide. He then saluted the efforts of the USC Armenian

Studies Department for initiating a conference of international scholars and authorities on the means to achieving our demands, and commended the leadership of Prof. Hrair Dekmejian, Chair of the Armenian Studies Department, who was in attendance.

Mr. Sassounian concluded his lecture with the most difficult and complex stage in the pursuit of our demands, the return of our historic lands. "It must be made clear that land is not given, it is taken" stressed the speaker, speaking in reference to Turkey's announcement that they are not disposed to returning land. However, Turkey's unwillingness to return our lands should not discourage us. On the contrary, the Armenian people must commit to a long struggle because we can not predict when or how a fundamental change will take place; therefore it is the responsibility of all Armenians to be aware of advancements to our cause and to be well informed of the means to achieving our demands, whether it take decades or centuries. He concluded, "It is not possible to reclaim our lands with force in the near future; however the situation is not hopeless as long as we keep our struggle alive. History has shown us that in the past borders have been changed and maps have been redrawn; therefore it is possible that one day Turkey will also be subject to these changes."

A question and answer session followed the lecture.

Alongside the lecture, the program also included an artistic portion in which soloists Rima Garabedian and Samvel Grigorian participated.

In his concluding remarks, the Prelate commended the organizing committee for their hard work and dedication, and commended the Mr. Sassounian for his presentation of the topic, adding that for subsequent generations to continue the pursuit of our demands, "it is essential that we also instill in the new generation our national and spiritual values", stressing that this obligations falls on our community organizations, schools, and families.

The Prelate then spoke of Mr. Harut Sassounian's extensive service to the Armenian community, including his post as editor-in-chief, his activities in the advancement of the Armenian Cause, and his role in the allocation of aid to different parts of the world through United Armenia Fund and the Lincy foundation, including the recent generous contributions to Armenian schools in Lebanon. "Mr. Sassounian has been bestowed with various medals and insignias in appreciation of his dedicated service. We wanted to honor Harut as well, though we wanted to do so by offering our community the opportunity to listen to his thoughts and ideas. However we also wanted to offer a tangible expression of our appreciation" continued the Prelate, and subsequently presented Mr. Sassounian with a letter of commendation and blessing as the guests expressed their appreciation with a standing ovation.

Following the reading of the letter by Very Rev. Fr. Barthev Gulumian, the evening came to a close with a prayer by the Prelate and a reception, organized by the Prelacy Ladies Auxiliary Guild, during which guests had the opportunity to converse with Mr. Sassounian personally.